

shabbat: Oneness with Hashem

S. Smiles

Betha'alohekha

- 57. Lighting the Lamp (8:1)
- 58. Inaugurating the Levites (8:5)
- 59. Levitical Terms of Service (8:23)
- 60. Passover in the Desert (9:1)
- 61. Making Up the Passover Offering (9:9)
- 62. Divine Signs to Move On (9:15)
- 63. The Trumpets (10:1)
- 64. The Journey from Sinai (10:11)
- 65. Chovev (10:29)
- 66. The Ark Goes Forth (10:35)
- 67. Complaints (11:1)
- 68. The Promise of Meat (11:16)
- 69. The Quail (11:23)
- 70. Miriam and Aaron Complain (12:1)
- 71. Miriam's Punishment (12:4)
- 72. Miriam Quarantined (12:14)

[64. The Journey from Sinai]

2 "In the second year [of the Exodus], on the 20th of the second month,* Fifth Reading the cloud rose from the Tabernacle of Testimony. 12 The Israelites thus began their travels, [moving on] from the Sinai Desert, [until] the cloud came to rest in the Paran Desert. 13 This was the first journey* at God's word through Moses.

3 "The divisions in the banner camp of Judah's descendants set out first.* Heading that division was Nachshon son of Aminadav. 15 Heading the tribal division of Issachar's descendants was Nethanel son of Tzuar, 16 and heading the tribal division of Zebulun's descendants was Eliav son of Chelon.

"The Tabernacle was then dismantled, and the descendants of Gershon and Merari, who carried the Tabernacle, began the march."

4

19 Moses said to his* father-in-law,* Chovev son of Reuel* the Midianite, "We are now on our way to the place that God promised to give us.* Come with us and we will let you share the benefit of all the good things* that God has promised Israel."

20 "I would rather not go," replied [Chovev]. "I wish to return to my land and my birthplace."

21 "Do not abandon us," said [Moses]. "After all,* you are familiar with the places where we are going to camp in the desert, and you can be our guide.* 22 If you go with us, we will share with you whatever good God grants us.*"

23 [The Israelites] marched [the distance of] a three day journey* from God's mountain. The Ark of God's covenant* traveled three days ahead of them in order to find them a place to settle. 24 When they began traveling from the camp by day, God's cloud remained over them.

[66. The Ark Goes Forth]

33 When the Ark went forth,* Moses said, "Arise, O God, and scatter your enemies! Let your foes flee before You!"

34 When it came to rest, he said, "Return, O God, [to]* the myriads of Israel's thousands."

[67. Complaints]

6 11 The people began to complain, and it was evil* in God's ears. When God heard it, He displayed His anger, and God's fire flared out, consuming the edge of the camp. 2 The people cried out to Moses, and when Moses* cried to God, the fire died down. 3 He named the place, "Burning" [abraham], for God's fire had burned them.

4 The mixed multitude* among [the Israelites] began to have strong cravings, and the Israelites once again began to weep. "Who's going to give us some meat to eat?" they demanded. 5 "We fondly remember the fish that we could eat in Egypt at no cost, along with the cucumbers, melons, leeks, onions and garlic. 6 But now our spirits are dried up, with nothing but the manna before our eyes."

8

35-36. It came to pass when the Ark journeyed forth. We have already noted by way of an introduction in our commentary on Chapter 8, Verse 1, that this portion resumes, and continues, the history of the people of Israel, the narrative that was interrupted to relate Israel's sin with the golden calf and the renewal of Israel's covenantal relationship with God in the thirty-fourth chapter of Exodus. If that nation had already attained the lofty level required for the realization of the ideals inherent in the Law whose promulgation had now been completed at Mount Sinai, all of its subsequent history would have been completely different, and less complicated. Israel's path away from the mountain of God would then have led it directly into the Land of God. Israel's faithful observance of this Law in the Land would then have elevated the Jewish Sanctuary of the Law and the Jewish people of the Law to become a light of God, sending its rays far out among the nations of the world—a destiny which at present beckons to us only from the distant end of days. In that case, like Israel's history, so, too, the history of all mankind would have taken a different course.

R. Hirsch

58
עֲלֵיהֶם יוֹמָם בְּנִסְעֵם מִדְּבַרְתָּהּ: (ל) ס וְהָיָה בְּנִסְעֵם
הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוֹמָה וּ יְדוּהָ וּפְצוּ אֲבִיבֵי וַיִּנְסוּ
מִשְׁנֵאֵיךְ מִפְּנֵי: וּבְנָחָה יֹאמֶר שׁוּבָה יְדוּהָ רַבְבּוֹת
אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל: (ל) ס

7

10 Moses heard the people weeping with their families near the entrances of their tents. God became very angry, and Moses [also] considered it wrong.

11 "Why are You treating me* so badly?" said Moses to God. "Don't you like me any more? Why do You place such a burden upon me? 12 Was I [the woman] who was pregnant with this nation [in my belly]? Did I give birth to them? But You told me that I must* carry them in my bosom, as a nurse carries an infant [until we come]* to the land that You swore to their ancestors.

13 "Where can I get enough meat to give all these people? They are whining to me to give them some meat to eat. 14 I cannot be responsible for this entire nation! It's too hard for me! 15 If You are going to do this to me, just do me a favor* and kill me! Don't let me see myself get into such a terrible predicament!"

9a However, the nation had not yet reached the lofty level of its calling. In the very next verse we will be taken into the midst of Israel's camp and shown a series of aberrations that eventually stamped that entire generation as unworthy of entering the Land of the Law. We are shown that, as a result, the promised gift of the Land to Israel as a permanent possession had to be deferred for centuries, that Israel would have to undergo a history of training for its vocation (Psalm 126:27), and that even this process of training in the

9b Consequently, Verse 34 marks one of the most significant phases, a true turning point, in Jewish history, so much so, that this thirty-fourth verse of Chapter 10 is regarded as the concluding verse of one book, Chapter 11, which follows, is considered the beginning of a new book, with the two verses—35 and 36 of Chapter 10—in between interpreted as comprising an important book by themselves. That is the reason, also, why these two verses are placed in the text within two inverted letters nun, corresponding, perhaps, to brackets in modern usage. Hence, there are, in fact, not five Books of Moses—but seven (Shabbath 115b and 116a and Mishnah Yadayim III).

10 On your days of rejoicing, on your festivals, and on your new-moon celebrations, you shall sound a note with the trumpets for your burnt offerings and your peace offerings. This shall be a remembrance before your God. I am God your Lord.

11 ב' (ו) ובוים שמחתכם (ונתעדיכם) אלו שבתות ר' נתן אמר אלו חמדים. ובמיעדיכם אלו שלש רגלים. ובראשי חרשיכם כמשמעו:

13 Brestet- Ch. 2

Thus the heaven and the earth were finished, and all their array. By the seventh day God completed His work which He had done, and He abstained on the seventh day from all His work which He had done. God blessed the seventh day and sanctified it because on it He abstained from all His work which God created to make.

15 ועפ"י י"ל מאחול"ל (ב"ר יא, ב) עה"פ ויברך אלקים את יום השביעי ויקדש אותו, כמאי ברכו ברכו במן, שהוא תפוח דברי המן היה רק ארבעים שנה ואילו ויברך אלקים את יום השביעי משמע ברכה נצחית. אכן כונת ברכו במן היינו דאיתוק ברכה שהיתה במן ישנה גם בשבת, כמו שבמן היה מלכד הענין הגשמי גם את המעלה הרוחנית, כבתי למען הדין, שהכניס בישראל דעת ודבקות בה, כך גם השבת נתברכה בסגולה זו, וכמאמר מרן הק' מקוברין זי"ע עה"פ ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם, ששבת כל עניני לכם הם קדש, והיינו לפי ששבת יש כח המן בכל עניני לכם, וכמו שהפן עינו כעין הגדולה להאיר לישראל כך במאכלי שבת יש סגולה זו. אך התנאי לזה שתהיה אתערותא דלחמא. וזה ברכו במן.

12 ובוים שמחתכם וגו', ודרשו ע"ז בספרי, אלו השבתות. וכבר הקשו ע"ז שהרי לא נזכר כלל בתורה מצות שמחה בשבת אלא במועדים וכדכתיב ושמחת בחגך, ומדוע נקראו השבתות יום שמחתכם. ומהאי טעמא יש שאינם גורסים אלו השבתות.

14 Artscroll - Shve Chumash God would bless the Sabbath in the future by giving a double portion of manna on Fridays in its honor, and He would sanctify it by not providing manna on the Sabbath itself (Midrash). The plain meaning of the verse is that the Sabbath

17 בציווי השבת שבעשרת הדברות נאמר: "ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך, ויום השביעי שבת לה' אלקיך" (שמות כ, ט"ו). לכאורה מה ענין מלאכת ששה ימים לשמירת השבת, וכי חייבים לעבוד ששה ימים כדי לנוח בשבת? הרי שגם עשיית המלאכה היא חלק ממנוחת השבת. הכי צד? עוד צ"ב לשון הכתוב "ועשית כל מלאכתך" - האם אפשר לעשות את כל המלאכה בששה ימים? הצטוק בעבודתו אמנם פוסק ממלאכתו בבוא השבת, אבל עדיין לא סיים אותה, ולאיתן השבת ימשיך בה. א"כ איך אפשר לומר "ועשית כל מלאכתך"? אלא, מפרש רש"י בשם המכילתא: "כשתבוא שבת, יהא בעיניך כאילו כל מלאכתך עשויה שלא תהדרה אחר מלאכתך".

16 "ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה" (בראשית ב, ב) - קשה, וכי ביום השביעי סיים מלאכתו, הלא ביום הששי בברך נגמרה המלאכה? מפרש רש"י: "דבר אחר, מה היה העולם חסר מנוחה באה שבת באה מנוחה כלתה ונגמרה המלאכה".

18 נרחיב עוד את הענין. "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בהם", בריאת העולם לא היתה מאורע חד פעמי שאחריו נשאר העולם עומד ככוחות עצמו, אלא בריאה תמידית. "בורא העולם" הוא גם המקיימו בכל רגע מחדש, יודעים דברי "נפש החיים": "כמו בעת בריאת העולמות כולם... כן מאז כל יום וכל רגע ממש, כל כח מציאותם וסדרם וקיומם חלוי רק במה שהוא ית"ש משפיע בהם ברצונו יתברך כל רגע כח ושפעת אור חדש, ואילו היה הוא יתברך מסלק מהם כח השפעתו אף רגע אחת כרגע היו כולם לאפס ותהוה" (שער א פ"ב). עוד להלן (פ"ג): "כמאז כן גם עתה בכל עת ורגע הוא 'בורא' אותם ומחדשם יש מאין על ידי חיות הרוח שמשפיע בהם מחדש ברצונו יתברך בכל רגע" ע"ש.

18 היצירה של מנוחה שבאה ע"י השבת, והיא אשר נתנה את השלימות לבריאה. "מה היה העולם חסר? מנוחה! באה שבת באה מנוחה! כלתה ונגמרה המלאכה" - ע"י המנוחה נגמרה מלאכת ששת ימי בראשית. יש להבין, מה יצירה יש במנוחה, כלום ישיבה באפס מעשה ו"א עשיה" - יצירה היא?

20 ענין ההשתדלות אינו אלא עונש וקללה כתשלום מס, א"כ הלא טוב לאדם שיפחית מן הקללה עד כמה שאפשר" (מכתב מאליהו ח"א עמ' 87). הנסיון לאדם הוא אם יתגבר על ההסתר, ידע ויכיר את האמת שהקב"ה הוא שעשה, עושה ויעשה את הכל. ואילו השתדלות האדם היא רק לצאת יד חובת הגזירה. את זאת עליו לזכור ולשנן בלי הרף.

18 "וינת ביום השביעי" (שמות כ, יא) - "שבו כבר נשלם כל הצריך להביא המכוון אל התכלית (נשלמה חכמת הבריאה) ובשלימות תהיה המנוחה" (ספורנו). כיון שראינו כי האדם שפסק ממלאכתו וכולו מלא מחשבות ותכניות על עשייה, עדיין אין מנוחתו מנוחה, למדנו כי במנוחה חיצונית אין די, רק שלות הנפש הפנימית, הבאה מתוך שלימות, היא המנוחה האמתית, ורק בכך מגיעים למטרתו ולשלימותו. היכן ראינו זאת? בשבת קודש! אז סיים הקב"ה את כל בריאת העולם על כל מה שנוקט להבאת הבריאה אל תכליתה, ובכך היתה מוכנה לשלימות שלה. זהו המקור והדוגמא למנוחה שלימה.

22 מעתה נבין, זוהי היצירה של מנוחה השבת: הסיפוק והשלום הבאים מהרגשת השלימות - שעשה את ההשתדלות הנכונה המוטלת עליו, ומעתה כושר בה' שידאג לכל עניניו, ע"י קדושת השבת - עם הנשמה היתירה שהיא תוספת השפעה של קדושה - אפשר להתרומם להכרה זו של "באה שבת באה מנוחה".

21 ההכרה של שבת היא: להבין שהקב"ה ברא את העולם, וגם עכשיו הוא ממשיך לברוא ולקיים את הבריאה בכל רגע ורגע. "כאילו כל מלאכתך עשויה" - מו"ר הגרא"א דסלר זצ"ל פירש האמור בלשון חז"ל "כאילו" - זהו ממש אותו גדר, אף כאן: הנך מסוגל להתרומם ולהגיע למדרגה כיון שתבין - שכל מלאכתך אכן עשויה. השבת היא המעניקה לי את המבט הזה. זהו ציווי הכתוב "ועשית כל מלאכתך"! מהי מלאכתך? להשתדל, ותו לא! שמה תחשוש: הלא פסקתי באמצע המלאכה? - עלין לדעת - זהו כבר ענינו של הקב"ה. עומק דברי חז"ל "יהא בעיניך כאילו כל מלאכתך עשויה" - אינו על התוצאה, אותה בלאו הכי לא אני המחולל, אלא על המוטל עלי לעשות: העשייה שלי היא רק ההשתדלות, אם השתדלתי יהא בעיני כאילו סיימתי כל מה שאני צריך לעשות כאשר נוכח להתרומם ולהגיע להכרה שה' ברא את העולם, ובריאה זו היא תמידית. הכל בידי הקב"ה, ועלינו לקיים רק גזירת השתדלות, א"כ יודע הוא בלב שקט כי עשה במשך ששת ימים את כל המוטל עליו, ממילא חבוא התוצאה - שלא יתרהר אחר מלאכה, כבר לא יחשוב: "מה יהיה?" "מה תהיינה התוצאות?" וכו', כי כיון שכל התוצאות הן ביד ה' ממילא אין לי מה להוסיף ולחשוב עליהן. א"כ איפוא, "כאילו כל מלאכתך עשויה" אין זו אשליה עצמית כאילו עשה את כל המלאכה, אלא היא מדרגה של אמונה ובטחון שסמוך ובטוח על הקב"ה שיחולל את התוצאות.

23 לכן "קדשו במן", כיון שההשתדלות היא רק גזירה, וגזר שלא להשתדל בשבת, כי ההכרה שהכל מאת ה' - היא מקור הברכה. זהו הקשר בין שבת לבין המן - המן לימד על מהות השבת. כשם שהמן מוכיח על הקב"ה שהוא הבורא והוא המקיים, אף השבת כן, שכן בה ברא הקב"ה את המנוחה האמתית, אמונה הבאה מתוך הכרת השלימות של בטחון בקב"ה - זו הסיבה שנימנו בה. וכבר כמעשה בראשית היתה טמונה ברכה זו.

A person should not determine his course of action solely for the purpose of the accomplishment. A person is obligated to do that which is demanded of him, and it is for Hashem to bring results. It is incumbent upon man to act, not to accomplish. Any other approach is a declaration that הנהיגה לי את הניל הנה My power and the might of my hand have gotten me all this success (Devarim 8:17). While this injunction literally applies to physical endeavors and accomplishment, it applies to the spiritual as well. With this we can attain a deepened understanding of Chazal's portrayal of spiritual accomplishment as זעזע וקצאק, toiling and finding. Man's role is that of 'toil,' while the results are קצאק, found, a gift of Hashem, as it were. This idea finds expression in the prayer

25 Strive For Truth - Ed. R. Carmell

Some consider themselves believers in Hashem but see natural causes as the dominant forces in the universe. They try to control these forces and bend them to their will, relying on their ability to forecast the precise factors that will bring success. They also have unbounded confidence in their own talents and expertise to which of course they attribute their success. On the other hand, being believing Jews, they will also pray to Hashem to help them. They realize there is always the possibility that some unexpected factor might intervene to upset their calculations, and they look to Hashem to protect them from such contingencies. They will also gladly acknowledge that it is He who gave them their skills and talents in the first place. But essentially, as they see it, the world is run by natural causes and by manipulating these causes they reach their own goals in this world. This is how they explain the verse "By the sweat of your brow you shall eat bread." People on this level are in reality worshiping two gods. They place themselves beside Hashem in the running of the world. In spite of all their talk about "faith" and "trust in Hashem," denial is deeply rooted in their hearts. Deep down they are convinced that "my strength and the might of my hand have made me all this wealth."

We have to do some hard thinking. We must search for ways and means to strengthen emuna in our hearts. First we have to learn, at least, that all causes come from Hashem. He is the writer who holds the pen; what looks to us like a cause is in reality an effect. If someone is successful this is not because he is clever; Hashem wanted him to succeed and therefore gave him cleverness. General X did not win the battle because of his strategic brilliance; it was first decided that he should win, and in consequence of this he was granted brilliance. When it is no longer necessary for that particular person to succeed or for that particular general to win, they will no longer do so. We shall then say that, strangely enough, their business flair or strategic brilliance seems to have deserted them.

"שבו איש חתתיו" - כל אחד ישב במקומו וישמח בחלקו שקיבל מאת הקב"ה, וזהו שלימות המנוחה בשבת שאינו מוטרד בענין העוה"ז כמו תמיד: "חברי לוקח את חלקי...", "אני חייב לחטוף ממנו...", כי בשבת הוא מתלמד שהכל מאת הקב"ה, הן התפקיד והן הכלים, והוא הנוח לכל אדם את כל הצריך לו לפי התפקיד לו יועד בעולם. מה שיש לזולתו מיועד אך ורק עבורו, אילו הייתי אני צריך לקבל חלק זה, היה הקב"ה "דואג" לתת זאת לי.

"מוזמר לרוד ה' רועי לא אחסור" (תהלים כג, א) - כשאני יודע שהקב"ה הוא הרועה שלי, לא אחסור. בזכות הכרה זו - "בנאות דשא ירכיבי על מי מנוחות ינהלני". "יכיר בניך וידעו כי מאתך היא מנוחתם" (תפילת מנחה של שבת) - עלינו להכיר כי המנוחה היא רק מאת ה'. מנוחה כזו יכולה לבוא רק ע"י כטחון בקב"ה. כפי התקשרותנו אליו כך יביא לנו את המנוחה האמתית. "כי אות היא ביני וביניכם" (שמות לא, יג) - השבת היא הקשר והחיבור שבין עם ישראל לקב"ה. "לרעה כי אני ה' מקדשכם" - כאשר ידע שהכל בא מאת הקב"ה. הרי הכרה פנימית זו, הבאה ע"י דביקות בה', היא תתן לאדם את השלימות ואת השמחה. עצם הידיעה שהוא נשען על הקב"ה, וזה האות שביני וביניכם. לכן: "שמחו במלכותך שומרי שבת" - כי בשבת אנו מקבלים על עצמנו עול מלכות שמים בכל עומק משמעותו: הקב"ה הוא ה"מלך" ואין אנו מוסיפים מאומה לבריאה, ועלינו רק לעשות את ה"עול" הקב"ה. וזהי קבלת עול מלכות שמים בשמחה מתוך הרגשה של שלימות. ויש ליה נוכח לקבל את השפעת הקדושה.

אע"פ שהשפעת השבת יורדת מלמעלה, ררושה עבודה מצידנו כדי לקבלה. שנאמר: "ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת" (שמות לא, טז). אל מנוחת השבת אפשר להגיע רק אם אנחנו "עושים" אותה. קדושת השבת היא הזדמנות של שפע מאת הקב"ה, אך עלינו להכין את הכלים להתכונן ולהתאמן כדי לקלוט שפע זה. אנו מצווים להקדיש את השבת להתעלות רוחנית, באמצעות הכלים שברשותנו, כמו הלימוד בשבת, התפילה, שמירת השבת כהלכתה וההתבוננות בה. אלה יביאו למנוחה מתוך שלימות, ובכך נוכח לקבל את השבת כשמה: מקור הברכה.

ביותר אצל יהודי המשמעות הפנימית של ש"ק היא ע"ד דאיתא בספח"ק דשבת היא בחי' נשואין בין קוב"ה וישראל, וכדאיתא באבודרהם בסדר תפילות הש"ק, דבלייל ש"ק אומרים אתה קדשת, כנגד בחי' קדושתן שמקדש אתה, ובשבת בבוקר אומרים ישמח משה ע"ש שמחת החתן בנשואין, ובמנחה אתה אחד ע"ש היחוד שמתייחד החתן עם הכלה. וזהו ענין יום שמחתכם, שאמנם אין בו מצות שמחה, אבל עצם היום הוא יום שמחתכם בהיותו בחי' נשואין.

מבן הק' מקוברין ו"ע, וכענין זה איתא באוה"ח הק', ביני וביני בני ישראל אתה, שצמם השבת היא האות והיחוד בין קוב"ה וישראל, ורק לעולם, הטעם הנגלה עבור העולם, הוא כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וגו'. ולכן הש"ק הוא יום שמחתכם, כי הוא יום היחוד בין קוב"ה וישראל. ואלו ואלו דברי אלקים חיים, שאמנם אין מצוה של שמחה בשבת, אך מצעם מהותה הש"ק היא יום שמחתכם, יום של שמחה עילאית הנובעת מהדרגה של יחוד קוב"ה וישראל שיש בשבת, ואין זה תלוי בכך אם יש מצוה להיות שמח והאם יהודי שמח בפועל אם לאו, שכן עצם המציאות של ביני ובין בני ישראל אתה היא לעולם היא השמחה הגדולה

יש לבאר בזה, דהנה אחו"ל (תענית כו:) עה"פ צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לבו, ביום חתונתו זה מתן תורה וביום שמחת לבו זה בנין בית המקדש, היינו שיום השמחה הגדול ביותר הוא בנין בית המקדש. כי ענין בית המקדש היה יחוד קוב"ה וישראל כדכ' ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, לכן בנין בית המקדש הוא יום שמחת לבו הגדול ביותר. ועד"ז י"ל בנוגע לש"ק שהוא יום שמחתכם מפני שהוא יום היחוד בין קוב"ה וישראל, ככתוב ביני ובין בני ישראל אתה היא לעולם, ופירש בזה

עוד י"ל בפ"י וביום שמחתכם אלו השבתות, שהש"ק היא יום שמחתכם משום שהיא מקור השמחה לכל השמחות. וע"ד שפירשנו מ"ד ויברך א' את יום השביעי ויקדש אותו, שהשבת היא המעין לכל עניני ברכה וקדושה, על דרך זה השבת היא המקור לכל עניני שמחה. וזה ענין שמחת השבת שקודם החתונה שהחתן עולה בה לתורה, ע"ד דאיתא בספ"ק באר מים חיים, ומרן אדמו"ר בב"א זי"ע היה חוזר ע"ד תדיר, שכל המאורעות הקדושים שיש במשך השבוע הארתם נמשכת ויורדת בש"ק לפני כן. כשבת שובה לפני יום הכיפורים יורדת ההארה והנשמה של יום הכיפורים, ובשבת הגדול יורדות ההארות של חג הפסח, וכן בכל מועדי השנה, כל הארות ומדרגות התג נמשכות ויורדות בשבת הקודמת. וכאשר יש שמחת נישואין בתוך השבוע, המשכת השמחה היא מיום שמחתכם השבת שקודם לכן, שכל הברכה הקדושה והשמחה נמשכים מהשבת הכל ברכאן לדעילא ותתא ביומא שביעאה תליין, וכן כל השעות הנעלות שיש ליהודי באמצע השבוע נמשכות ונשפעות מהשבת שלפניו. וזהו וביום שמחתכם אלו השבתות, השבת היא המקור ממנו נמשכים כל הברכות וכל השמחות.

השקפה זן אנו שואבים משבת, אכן פירותיה צריכים להתפרס על פני כל ימות השבוע. ההכרה שרוכשים בשבת עליה להתפשט לימות החול. כבר בשש המעשה עלינו לעבוד במבט שאנו רוכשים בשבת, כך שבאופן זה ימי החול מכונים לשבת.

8 ¹ God spoke to Moses, telling him to ² speak to Aaron and say to him, "When you light³ the lamps, the seven lamps shall illuminate the menorah."⁴
³ Aaron did that, lighting the lamps to illuminate the menorah, as God commanded Moses.
⁴ The menorah was made of a single piece of beaten gold. Everything from its base to its blossom⁵ consisted of a single piece of beaten metal. The menorah was thus made exactly according to the vision that God showed Moses.

35

ויעש כן אהרן, שלא טעה. יס לפרט כי עשה מעשה הנלוה כל ימי חייו כמנהג ולתון אחר. כי וירך כל אדם, שנהחמלה ומתעורר לעזר. אח"כ נשכח ונזנח. ולריך לתשטח העוונות נחוסן אחר מעיד. והאלהת כי ההתפעלות הראשון הוא המנוח לאח אלוהי על אהרן שלא טעה ונחמלה על לו הויד השגות חרשות כוונת חס סמועני ניטן חסונע נחמט:

Living Inspired - R. Tatz [36, 40]

We must live on the plane of *chiddush*, newness. We must never expand into the natural. The first law in the *Shulchan Aruch*, the code of Jewish law, concerns the beginning of the day, the first obligation of the day. It is fascinating that that first halachic obligation is to get out of bed! Understood superficially, this is good advice. But there is much more than that here: what is intended is a basic lesson in beginnings -- if one is strong as a lion to arise in the morning, if one begins the day with no laziness, not allowing the sluggishness of natural human inertia to contaminate the moment of waking, of first consciousness, then the day can be spiritual, elevated!

Everything goes after the beginning! Pure beginnings, beginnings beyond time, cannot possibly provide a foothold for the negativity of staleness and depression. That is indeed the most fitting beginning for a code of Jewish law!

There is no negativity in the moment of new creation. While the energy of creativity is flowing, depression and despair are impossible. The spiritual root of depression is lack of growth in the personality. When time ticks away and nothing new is being built, when all is static, the *neshama* feels the cold hand of death.

¹⁵ After you have purified them and designated them as a wave offering, the Levites shall come to perform the service in the Communion Tent.
¹⁶ They are given to Me from among the Israelites in place of the first-born (that initiate the womb) of all the Israelites. I have taken them for Myself.

There is an idea that one can live in the physical dimensions of space and time and be subject to them, part of them; or one can live within them and yet transcend them. To do this one must minimize the contact between oneself and the physical elements. In the time dimension, this is known as *z'rizus*, zeal or alacrity in performing *mitzvos* and service of Hashem. The Mahara! explains that if one moves fast, minimizes the time taken for action, one can overcome the stifling effects of time. Of course there is always a finite time needed for action, but the point is that spirituality is contradicted by unnecessary expansion of the physical dimensions of space and time. The minimum time needed is not a contradiction to spirituality at all, in fact zealous action elevates the physical dimensions to a spiritual level. Since the spiritual world is above time, explains the Mahara!, we can make contact with it by coming as close as possible to it by our efforts, by shrinking the physical component of our actions to the absolute essential minimum.

א. המקיים מצוה עם פנימיות לבו, בהרגש. במלחמת היצר ובמס"ג - היא הנקראת חיים; יען שהיא מוספת בנפשו נקודת קדושה שחסרה לו מקודם. והראי, שהוצרך לחתום את יצרו אודותה. וגדר החיים הוא השלמת החסרון אשר ירגיש. האני" וישאוף למלאותו (כמבואר בהרחבה באמ"ר "הויה והשגה").
 ב. שמקיים המצוה מפני שנתחנך בה. מצות אנשים מלומדה ובחי" זו נקראת לבוש, כי אם גם חסרה בה הפנימיות מ"מ יש לה ערך חנוכי. היי" ערך של שמירה שלא יפול מטה, כי מי שהוא מסובב במצות תדיר אף שמקיים בחיצוניות לבד ואפילו שלא לשמה ממש תרים יש לו כפני יצה"ר. והיינו גדר הלבוש שהוא גדר שמירה (וזהו בחינת הקדושה שיש במעשה המצות גרידא אף שמקיים שלא לשמה כי המעשה עצמה יש בה קדושה).

ב. בצלם אלקים עשה את האדם. על כן כמו שהש"ת מחדש בכל יום מעשי בראשית, כן האדם שהוא בעצמו צריך לעשות את היותו הרוחנית בפנים לבבו, צריך הוא להתחוק תדיר ולחדש הרגשותיו. והיינו חיי פנימיותו. ויש להסתכל בזה בהכחנה עמוקה בכחות הנפש: יש אשר יתחוק לעלות בתורה ובמצוות אבל כעבור זמן מה וחוזקו איננו. והוא במצב הרפיון כאלו לא התחוק כלל. "מי יעלה בהר ה'?" דבר קשה הוא, אבל קשה ממנו - ומי יקום במקום קדשו? בעצית מצוות שונות ישתמש היצ"ר להפיל את

מהי פנימיותה של מידה זו. אך אדמו"ר זי"ע ביאר במאמקו האחרונים שזכינו לשמוע מפיו, כי עשיית האדם מעשה מצוה בוריות היא מעשה שהשכינה שורה עליו, וכל עיכוב זמן שחל בהמעשה אינה רק סכנה שיכול להיות שם חלות היצר, אלא העיכוב עצמו הוא כבר חלות היצר, והשכינה כבר הסתלקה מהמעשה ההוא. הוא אשר מצינו בקרבן פסח שנצטוו, ואכלתם אותו בחפזון" (בא רביעי). ובמכילתא יש לשון שזה חפזון שכינה: השכינה ממהרת בלי שום עיכוב זמן, כי שיהיה זמן הוא מסוד העיכובים והרע שהשתרע בעולם אחרי החטא; עבודתו של האדם, לדרך אחרי השכינה" בשארית כח, בלי שום שיהיו זמן ועיכוב, וזהו מידת הוריות. הדברים נוראים ונפלאים: זריות היא המידה של השראת השכינה באדם! (ראו מאמרי "בעל הבית דוחק" בדעת חכמה ומוסר ח"א סי')

41

למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו [ט ז]. תמה מאד מה שכתב רש"י שהטמאים אמרו שיקריבו עליהם כבהנים טהורים ויאכלו טהורים, הא א"א זה דנקרב לטמאין פסול [פסחים סא א], ואף אם נימא שהיתה כוונתם לצרף עם טהורין ויהיה לטהורים ולטמאים שכשר הקרבן, לא יריוח כלום כי לא יוצאין הטמאים בזה, וצ"ל דבר חדש דאף שאין יוצאין מ"מ מצד אהבת המצוות הוא שצריך להשתתף עכ"פ - אף שלא יצא - אם א"א לו לקיים מצוה, וכעין זה שפירש משה שהפריש שלש ערים אף שלא קיים את המצוה. אך ראה משה ליכא משום הדתם עכ"פ נשאר מעשיו קיים, ואף שאפשר שהיו רשאים ישראל לשנות ולהפריש ערים אחרות מאחר שלא קלטו עדיין, מ"מ ידע שלא ישנו, אבל הכא חוינו שאף שלא יצאו כלום יד החבת אף למקצת, מ"מ יש לו להשתדל להיות קשור עם המצוה במה שאפשר, וכן בוכות האהבה דיתעשה לתורה הבטיח לו השני לא ימוש סה"ת היה מפרך [יהושע א ח], היינו שנתברך שיוכל לעשות כאהבתו בלא מניעות ועיכובים מצד ענינים גשמיים, כהברכות דאם בחקותיה שהוא לדברים גשמיים, שפ"י הרמב"ם בהקדמו למשינתו שהוא שלא יהיה לו מניעות לעבודת השי"ת וללמוד התורה.

ומוזה יש למילף לאחד שקשה לו לקיים איוה מצוה שמצד אהבתה למצוה יראה לעסוק בה לכה"ס במה שאפשר, כגון שאסור לו לאכול כזית מרור יטעום מעט, וכן בכל מצוה, כגון צמי שאסור לו לישב בסוכה יראה עכ"פ לעשות סוכה. וחיינו כמה היתה גדולה אהבת המצוות

4 Moses spoke to the Israelites, [telling them] to prepare the Passover offering. 5 They prepared the Passover offering in the Sinai Desert, on the 14th of the first [month] in the afternoon. The Israelites did exactly as God had instructed Moses. 6 There were, however, some men who had come in contact with the dead, and were therefore ritually unclean, so that they could not prepare the Passover offering on that day. During the course of that day, they approached Moses and Aaron. 7 "We are ritually unclean as a result of contact with the dead," the men said to [Moses]. "But why should we lose out and not be able to present God's offering at the right time, along with the other Israelites?" 8 "Wait here," replied Moses. "I will hear what orders God gives regarding your case."

ש. פרש"י ראיה היתה פרשה זו ליאמר ע"י משה וכי אלא שזכו אלו שתאמר על ידיהן. תמה בשלמא בבנות צלפחד [להלן] כו הן השמיענו גדולתן, אבל הכא שלא פירש הקרא שמוחיהן לא ידעו לנו מזה כלום מי הם הגדולים, וא"כ לא היה צורך כהנהגת תורה זו. וצריך לומר שהוא ללמד מזה גדול המבקש לעשות מצוה באהבה ראוי שתחנן המצוה על ידו, דהא כיון שלא נצטוו לא היה להם משום מה לחשוש ומה איכפת להו מה שלא מקיימין כיון שלא נצטוו, אלא הוא משום שרצו לקיים המצוה מצד אהבה וחביבות מצות ה'. ולכן לא נזכרו שמוחיהן שאז היה מקום לומר שפני גדלותן זכו שתאמר על ידן וכדאמרינן בבנות צלפחד שנתפרשו שמוחיהן, אבל כיון שלא נתפרשו ולא ידעו לנו גדלותן חוינו שרק מצד רצונם לקיים המצוה זכו. ומה יש לנו ללמד אך שצריך לקיים מצות ה' באהבה ושמתה, כי אף שאין שייך שתינתן על ידו, שכבר ניתנה כל התורה ע"י משה, מ"מ השכר הגדול שראיה שתנתן על ידו הרי ראוי ליתן להם, ומשום כן יזכו שתינתן להם הבנת כל התורה.

46 Consulting The Wise - R. Pliska

"Similarly, when you speak to your children, it is very wrong to give them the impression that they are losing out in this world by fulfilling mitzvos, but they are nevertheless obligated to fulfill them. It is harmful for your children to view mitzvah observance as a difficult sacrifice. Not everyone will be strong enough to make such sacrifices. The proper approach when talking to your children about fulfilling the mitzvos of the Torah is to stress that the Almighty's giving us the Torah is the greatest possible gift. There is immense pleasure and fulfillment to be derived even in this world from studying Torah and observing mitzvos. There is no loss at all from following the Torah since the emotional benefits are so great, even apart from the eternal benefits in the afterlife."

15 On the day that the Tabernacle was erected, the cloud covered the Tabernacle, the Tent of Testimony. Then, in the evening, there was something that appeared to be like fire on the Tabernacle, [remaining there] until morning. 16 From then on it remained that way. There was a cloud covering it [by day], and a fire-like apparition by night. 17 Whenever the cloud rose up from the Tent, the Israelites would set out on the march. The Israelites would then camp in the place where the cloud rested. 18 The Israelites would thus move on at God's bidding, and at God's bidding they would remain in one place for as long as the cloud remained on the Tabernacle.

רמב"ן
משמרת מצותו לא יטעו, וכן אם יהיה הענין ימים מספר כשנים או שלשה ימים, והיו העם יצעים מאד ונתנה כבוד כחם, יעשו רצון השם ללכת אחרי הענין.
דסיפרי עור (פסוק כא), כי יש שלא יעמדו רק לילה אחד ויסעו בבקר א"עם שהוא טורח גדול להם.

49
על פי ה' יחוננו ועל פי ה' יסעו, הכל הוא בהנהגת עליונה, יש שהקב"ה רוצה שיעבדוהו מתוך חשך ויש שהוא רוצה שיעבדוהו מתוך אור. וגם בעת שסכה הענין על כל מצואותו ידע יהודי שאין זה מאליו אלא הקב"ה מנהיג זאת, שתובעים ממנו עתה מן השמים עבודה כזאת מתוך כיסוי הענין.

50 פתיחה לספר במדבר נצ"ב

זה הספר נקרא בני התנא רחבי טיטה דלץ חומש הפקודים, וכן בה"ל. ונרשם ברע רבותנו ענין שני הפקודים שבה הספר. יותר משאר רבים שפירושים זה הספר. כמו הרמב"ם וכתב כלעם ועוד ריב"ז, משום דעיקר זה הספר הוא מזהל ומשנה הליכות עם ה' בחיי העולם פאו שהגיע לא"י, מן הדרך שהלכו במדבר, שכמדבר היו מתלהטים כמות תפארת שהלך ליטין משה שהוא נאמר למעלה מליכות הטבע, ובאי הלכו בדרך הטבע כמתרי השנות מליכות טמאים ביה, וזה השנוי התחיל עולם כמדבר בשנת הארבעים כמו שביארנו ב"ה חק"ה. ע"פ זה השנוי נעשו מלחמות ישראל עם הנעני ועם סיון בדרך הטבע, וזה הטעם לא ה' עדי ביר משה המיר אלא לעת הצורך לפי ההכרח כמו שביארנו שם, וצ"ל השנוי המצויין בזה הספר אצור הול' בכראשית רבת, מ"ג ויכול אלהים בין האור ובין החשך זה ספר כמדבר שהוא מבריל בין יצוא מצרים ובין באי הארץ. אכן עיקר הדפוס היה ה' ניכר בשני הפקודים שהיו ענינם שום כחומר המעשה, והשתנו בצורת המעשה לפי הליכות ישראל, משה נבעם הראשונה ה' ע"פ סדר הנגלים מדר היותו כמדוכה לשכינה, וה' אצורים ראש הנגל וקדים למשה, ולא כן בפקודי מ' פינחס בשנת הארבעים, כמ"ט פנחס ב' כ', ועוד בפקודי מ' כמדבר היו הראשים סוכזדים לחיות סלואנו חושב, ולא כן ה' בפקודי מ' פינחס כמ"ט פנחס א מקרא כ', משה רשום זה הענין ביה, ער שראו חול לקרא שם להספר חומש הפקודים, והגרא"ה דע"פ זה המנהג אצור חול דויה בנסע הארון הוא ספר כ"ע, ללמד כי כאשר יבי התחיל השנוי ה' מן ויהי העם כמתאוננים וכו' כי כשכל שדעוהו כמות תפארת נעשו מיד אצור שחטאו, כי ה' על ההשתנה על די ימינם, והיה זה היה קשה עליהם לכבול עד שנועם לשלוח מלאכי כשרי יבואר ר"ם שלח, ומה שנתלשל והלך ער שנועם לזה השנוי כאשר יבואר שם, וא"כ פרשה זו קפנה היא המהלכת בין שני אונני הליכות ישראל, ער שכל חלק א' מן הספר הוא ספר כ"ע, כמו זה החילוף הוא ספר כ"ע, וזה החילוף הוא ספר כ"ע, וכמ"כ ב' בכראשית ע"פ זה ספר, שסבור ענין גדול נקרא ספר:

52a
powerful twist on Genesis 15:6, "And he (Abraham) believed in God, and He accounted it to him as righteousness," Reb Mendel explores a second meaning of the Hebrew tzedakah, which means both "righteousness" and "charity":

52b
"And he believed in God"—our father Abraham detected belief in God in his heart. He understood that this faith did not come on its own to him, but rather that it was a pure charitable act of God: "And he (Abraham) accounted it to Him as a charity."

בפתיחה, בני התנא רחבי, בני המשנה יומא צ"ל ועוד רחבי' ע"י, וכן באי הארץ, משום דניס לון, רבליכות יוציא מצרים-היה אור השנתה ה' טיטע ליען כל, שהוא כבוד ה' וחבליה הבריאה, מש"כ כהליכות באי הארץ ה' והשתנה מביה ויק המביט בעין יפה ה' פריש בה כמו החילוף בחשבת ליי"ם, או ר"ם המביט ה' נעשו והשתנה לעין כ', כמו אור הברק המאיר חשבת הלילה, אכן